

VOORUITZICHTEN VOOR DE BIOGASSECTOR

De Vlaamse biogassector is van 2010 tot 2012 gegroeid met 22 MWe. Dat is significant minder dan in de tweejarige periode daarvoor. Toen groeide de sector met 32 MWe. Wil dat zeggen dat het volledige marktpotentieel stilaan is ingevuld?

– Jonathan De Mey & Erik Meers, *Biogas-E*

Volgens het Vlaams Energie Agentschap blijft er nog steeds potentieel voor groei. Hun voorlopige prognose gaat uit van een gemiddelde jaarlijkse groei met 4 MWe tot 2020. De groeisnelheid zwakt wel duidelijk af. De wijzigingen aan het energiedecreet in 2012 worden door de biogassector als nefast ervaren voor de toekomst. De jaren van snelle groei lijken voorbij. Innovatie, inventiviteit en ontsluiten van nieuwe niches zijn misschien de sleutel om de sector te bestendigen.

Europese samenwerking

Het project BioEnergy Farm kwam eind 2010 tot stand tussen 11 Europese partners onder impuls van het Intelligent Energy Europe-steunkader. Biogas-E was de Belgische partner binnen deze Europese context. Het project zorgde voor

.....

Belgische landbouwers hebben voldoende interesse in biogas, maar verdere investeringen blijven uit.

.....

verspreiding van expertise en bracht 2 waardevolle rekentools voort. In alle deelnemende landen zijn experts met deze tools op pad gegaan om landbouwers bij te staan in hun vraag naar duurzame energieproductie. Die directe contacten waren van vitaal belang om het project tot een goed einde te brengen. Dit was te merken tijdens diverse workshops en beursdeelnames.

Het valt onmogelijk volledig te becijferen hoeveel het project BioEnergy Farm heeft bijgedragen tot de vooruitgang van de sector in België. Wel kan op basis van de gemaakte energiescans en businessplannen een indicatie gegeven worden over de mogelijke plannen en investeringen tijdens en na het project. De algemene trend is dat er bij de landbouwers in België voldoende interesse is, maar dat verdere investeringen uitblijven door een onzeker investeringsklimaat. Door de goede respons op het project kon de doelstelling voor België gehaald worden, met name 80 afgeleverde bedrijfsscans en 20 businessplannen. Na dit project blijft Biogas-E uiteraard bereid om landbouwers en andere geïnteresseerden bij te staan bij vragen over eventuele investeringen in (kleinschalige) vergisting. De

ontwikkelde tools zijn overigens ook gratis beschikbaar op de website www.bioenergyfarm.eu.

Veranderend beleid

Het 'Decreet van 8 mei 2009 houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid' bevat in Titel VII bepalingen over milieuvriendelijke energieproductie en rationeel energiegebruik. In de laatste 2 jaren zijn hieraan 6 aanpassingen gebeurd, de ene al ingrijpender dan de andere. De meest ingrijpende veranderingen zijn de invoering van eindigheid voor de toekenning van groenestroomcertificaten, de invoering van een bandingfactor en de snelle afbouw van steun voor fotovoltaïsche panelen.

Uit algemeen stakeholderoverleg en uit een sectorbevraging blijkt stevast dat deze wijzigingen grote onzekerheid met zich meebrengen. Het project BioEnergy Farm heeft dus plaatsgevonden tijdens een periode waarin het investeringsklimaat negatief was. Volgens Biogas-E zou in een 'normale' situatie de output van het project een stuk hoger boven de vooropgestelde doelen gelegen hebben.

Marktscan

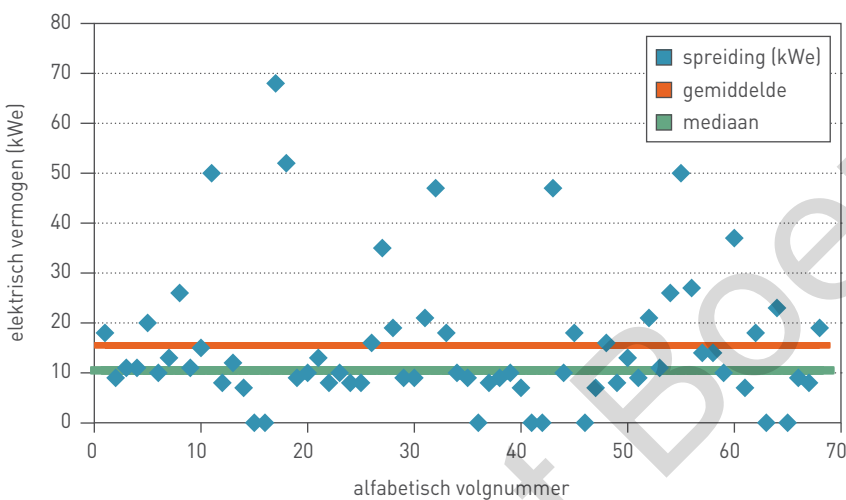
Bij de 80 uitgevoerde scans waren 69 biogasscans. De andere 11 waren voor houtige biomassa. Acht van de 69 cases voor biogas bleken niet rendabel met een terugverdientijd langer dan 10 jaar. Figuur 1 geeft een beeld van de theoretische

vermogens voor biogas op de bestudeerde bedrijven. Deze figuur is eerder illustratief. Hieruit conclusies trekken over de volledige sector lijkt voorbarig, want de scans komen van intrinsiek geïnteresseerde landbouwers. Wel merken we een gemiddeld potentieel op van om en bij de 15 kWe en een mediaan van 10,5 kWe bij de onderzochte bedrijven. Dat vele bedrijven in de scans een vermogen hebben van om en bij de 10 kWe heeft te maken met het feit dat bij dergelijke installaties een terugdraaiende teller gebruikt kan worden. Daardoor vermijden deze bedrijven dat ze soms goedkoop elektriciteit moeten terugleveren aan het net en op andere momenten duur moeten inkopen. BioEnergy Farm heeft vooral blootgelegd dat de investeringen in grote installaties sterk zullen afnemen, maar dat de markt van de kleinschalige vergistingstoepassingen nog een optimistisch marktpotentieel heeft. Daarom werd onlangs de werkgroep 'kleinschalige vergisting' in het leven geroepen door Inagro, Biogas-E en het Vlaams Coördinatiecentrum Mestverwerking. Voor de huidige grote exploitaties kan men verwachten dat ze zich de komende jaren moeten herbronnen. Dat kan door een efficiëntere bedrijfsopvolging, investeringen in rendementverhogende technieken (zoals de *organic rankine-machine*) of door af te stappen van elektriciteits- en warmteproductie en in plaats daarvan te kijken naar biomehtaantoeppassing.

Figuur 2 geeft de geografische spreiding van de gescande bedrijven weer. Hierbij valt op dat West-Vlaanderen oververtegenwoordigd is. Enerzijds is dit te verklaren door de ligging van Biogas-E, anderzijds door het feit dat de nutriëntproblematiek in West-Vlaanderen zeer acuut is. Bovendien is deze provincie gekend als de landbouwprovincie in België.

Successen en uitdagingen

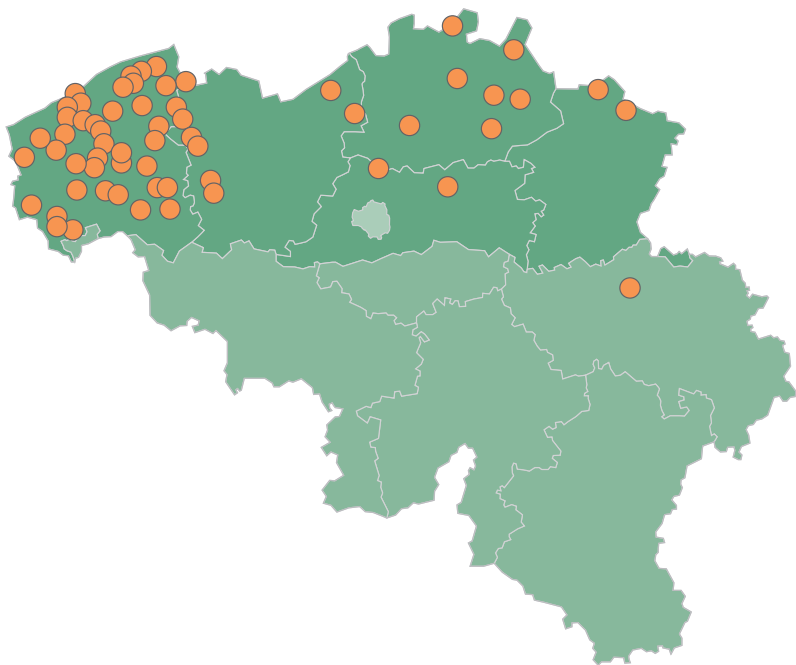
De realisaties zijn, zoals het beeld van de sector doet vermoeden, te vinden in de kleinschalige landbouwvergisting. Philippe Jans, die de expertentraining in het kader van het project heeft gevolgd, startte met succes een eigen bedrijf genaamd Bioelectric NV, dat momenteel al 45 kleine installaties gebouwd heeft. Uitgaand van een kostprijs per installatie van 95.000 euro, betekent dat een investering in de biogassector van 4,2 miljoen euro. Van de uitgevoerde scans zijn er al een drietal gerealiseerd. Er is een grote kans dat er binnen de 2 jaar nog een tiental realisaties volgen.

Figuur 1 Spreiding van de vermogens van de onderzochte case studies voor biogas; één uitschieter van 484 kWe is uit de berekening gelaten. Een nulwaarde betekent een negatieve scan - Bron: Biogas-E

Uit het onderzoek van Biogas-E blijkt dat er in België voldoende interesse is in biogas, maar dat verdere investeringen uitblijven door een onzeker investeringsklimaat.

Figuur 2 Geografische spreiding van de bedrijfsscans – Bron: *Biogas-E*

Op basis van onze ervaringen met het project kunnen we nog meegeven dat de tools zo zijn ontwikkeld dat ze voor verscheidene steunmechanismen bruikbaar

zijn. Met de tool kunnen snel meerdere scenario's gelijktijdig berekend worden. Het is een sterke troef dat dit instrument beschikbaar is in de eigen moedertaal.

Aan de substraatdatabase kunnen eigen data worden toegevoegd, maar de reeds voorgeprogrammeerde data zouden wat uitgebreider mogen. Direct en persoonlijk contact met landbouwers is de meest effectieve methode om aan begeleiding te doen. Tijdens specifieke workshops en beurzen wordt er een groot publiek bereikt, maar daar kan minder bedrijfs-specifiek gewerkt worden. Landbouwers vinden niet zo snel de weg naar het online portaal.

Investeren biedt kansen

Al enige maanden hangen sombere wolken boven de biogassector, maar door inventief te werk te gaan kan het toch lonen om te investeren in deze duurzame vorm van energieproductie. De rendabiliteit van een investering in kleinschalige vergisting zal afhangen van hoe intensief die geïntegreerd kan worden in de energiehuishouding van het bestaande landbouwbedrijf. Het project BioEnergy Farm wilde hier op inspelen door zich te concentreren op kleinschalige productie in België en leverde de kennis en middelen om daar in de toekomst werk van te maken. ■